

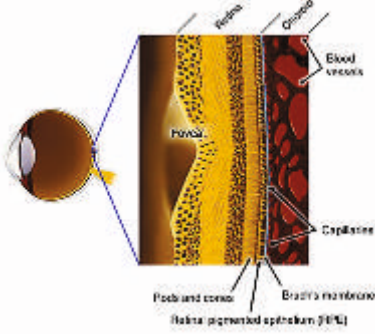
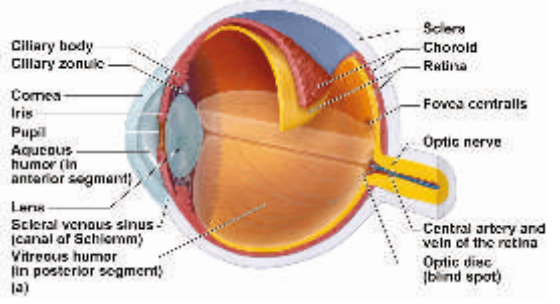
ડાયાબીટીઝને કારણે અંધાપો

ડાયાબીટીક મેક્ચુલર ઈડીમ (ડીએમઈ)નાં
લક્ષણો, રોકથામ અને ઉપચાર

ડાયાબિટીસ
ધરાવતી 3 માંથી 1
વ્યક્તિને તેમના
જીવનકાળ દરમિયાન
રેટિનોપથી
વિકસે છે

માનવીની આંખને આપણા શરીરમાંનો અતિ જટિલ અવયવ કહેવામાં આવે છે. પ્રકાશ કોર્નિઆ એટલે કે શ્વેતપટલમાંથી કીડીના ખુદા ભાગ મારફતે કીડીમાં પ્રવેશે છે અને પછી લેન્સમાં જઈને આંખની પાછળ આવેલી આંતરિક લાઈનિંગ રેટિના એટલે કે નેત્રપટલ પર કેન્દ્રીત થાય છે.

નેત્રપટલ

નેત્રપટલ હળવા સંવેદનશીલ કોશો અથવા રોડ્સ અને કોન્સ નામક ફોટોરિસેપ્ટર્સ વડે રેખાંકિત કે પંક્તિભદ્ર છે. મેંક્યુલ એ નેત્રપટલનો મધ્ય ભાગ છે અને સ્પષ્ટ મધ્યવર્તી દૃશ્ય માટે જવાબદાર છે. ફોવિઆ એટલે કે ગર્તિકા એ મેંક્યુલામાંનું એક નાનકડું ડિપ્રેશન છે જે સ્પષ્ટ નજર અર્પે છે. જ્યારે પ્રકાશ નેત્રપટલ પર પહોંચે છે ત્યારે ફોટોરિસેપ્ટર્સ આંખના જ્ઞાનતાંતુઓ મારફતે એ સંવેદનાઓને મગજ સુધી પહોંચાડે છે, જેનો એ તેમનું દૃશ્ય તરીકે અર્થઘટન કરે છે.

ડાયાબીટીઝ શું છે ?

ડાયાબીટીઝ એક બીમારી છે જે શર્કરાને વાપરવાની અને સંઘરવાની શરીરની ક્ષમતામાં વિક્ષેપ પેદા કરે છે, જેનાથી અનેક સ્વાસ્થ્યને લગતી સમસ્યાઓ સર્જાય છે. લોહીમાં વધુ પડતી શર્કરા આંખો સહિત આખા શરીરને નુકસાન પહોંચાડી શકે છે. વખત જતાં, ડાયાબીટીઝ નેત્રપટલની પરિભ્રમણની પ્રણાલીને અસર કરે છે.

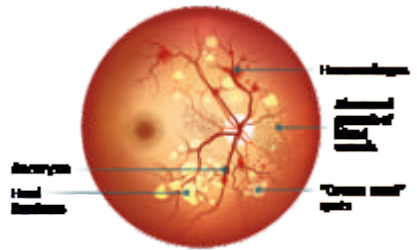
ડાયાબિટીસ આંખને કઈ રીતે અસર કરે છે ?

ડાયાબિટીસને લીધે શરીરમાં રહેલી રક્તવાહિનીઓ નબળી પડવા લાગે છે. આંખોમાં રહેલી સૂક્ષ્મ રક્તવાહિનીઓ વધુ નબળી પડવાની સંભાવના રહે છે. રેટિનાની રક્તવાહિનીઓને થતા નુકસાન સાથે રેટિનામાં થતા અમુક માળખાકીય ફેરફારોને ડાયાબિટીસ રેટિનોપથી તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. આને લીધે આંખને દષ્ટિ જતી રહે છે.

ડાયાબિટીક રેટિનોપથી એટલે શું ?

ડાયાબિટીસમાં થતી આંખની સૌથી સામાન્ય જટિલતા છે ડાયાબિટીક રેટિનોપથી. આમાં રેટિનાને સતત નુકસાન થાય છે જેને લીધે દષ્ટિ માટે ગંભીર જોખમ ઊભું થાય છે. ડાયાબિટીસમાં થતા આંખનાં રોગોનું વહેંચું નિદાન અને સમયસરની સારવાર દષ્ટિની હાનિના જોખમને નોંધપાત્ર રીતે ઓછું કરે છે. ડાયાબિટીક રેટિનોપથીમાં જોઈ શકાતા લક્ષણો ત્યારે જ વિકસે છે જ્યારે તે અત્યંત વિકસી ગયેલ હોય. આમ થાય છે કારણ કે માત્ર ઓપ્થેલ્મોલોજિસ્ટ જ ડાયાબિટીક રેટિનોપથીના પ્રારંભિક લક્ષણોને ઓળખી શકે છે. ડાયાબિટીક રેટિનોપથીમાં દષ્ટિની હાનિ થવાના મુખ્ય બે કારણો છે:

- પ્રોલિફરેટિવ ડાયાબિટીક રેટિનોપથી
- ડાયાબિટીક મેંક્યુલર એડીમા

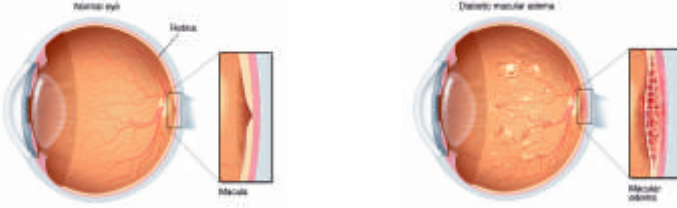

પ્રોલિફરેટિવ ડાયાબિટીક રેટિનોપથી એટલે શું?

આ સ્થિતિમાં અતિ સૂક્ષ્મ રક્તવાહિનીઓ રેટિનાની સપાટી પરથી વિકસે છે. આ વિકસતી રક્તવાહિનીઓ ખૂબ જ નાજુક હોય છે અને વિદ્રીઅસમાં સરળતાથી રક્તસ્રાવ કરે છે પરિણામે એકાએક દષ્ટિની તીવ્ર હાનિ થાય છે.

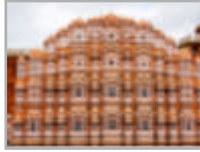
ડાયાબિટીક મેક્યુલર એડીમા (ડીએમઈ) એટલે શું?

જ્યારે ક્ષતિગ્રસ્ત રક્તવાહિનીઓ માંથી રક્તસ્રાવ થાય અને મેક્યુલાની ઉપર અથવા નીચે પ્રવાહીનો ભરાવો થાય ત્યારે તેને લીધે સોજો આવે છે અને દષ્ટિમાં ખામી ઊભી થાય છે, પરિણામે દષ્ટિની મધ્યમ હાનિ થાય છે. ડાયાબિટીસ ધરાવતા લોકોમાં મેક્યુલર એડીમા એ દષ્ટિની હાનિ થવાનું સૌથી સામાન્ય કારણ છે.

ડીએમઈના લક્ષણો કયા છે?

ડાયાબિટીક મેક્યુલર એડીમાને લીધે હંમેશા લક્ષણો દેખાય એ જરૂરી નથી, પરંતુ તમારી સામાન્ય દષ્ટિમાં તમે નીચે જણાવેલા ફેરફારો અનુભવી શકો છો.

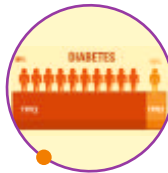
ડીએમઈ થવાનું ઉચ્ચ જોખમ કોને હોઈ શકે છે?

ડાયાબિટીક રેટિનોપથીની ડિગ્રી

તીવ્ર હાઈપરટેન્શન

ડાયાબિટીસના પ્રકારો/મુદત

સ્થૂળતા

લોહીમાં ચરબીનું ઊંચું સ્તર

શું ડાયાબિટીસ ધરાવતી દરેક વ્યક્તિને ડીએમઈ થાય છે ?

ડાયાબિટીસ ધરાવતી કોઈપણ વ્યક્તિને સંભવતઃ ડાયાબિટીક મેક્સ્યુલર એડીમા થઈ શકે છે. જો તમને અનેક વર્ષોથી ડાયાબિટીસ હોય તો તમારા રેટિનામાં આ સ્થિતિ વિકસી શકે છે. જોકે, એવું જોવામાં આવ્યું છે કે ડાયાબિટીસ ધરાવતા લગભગ અડધા ભાગનાં લોકોને તેમનાં જીવનકાળ દરમિયાન થોડાં ઘણાં અંશે ડાયાબિટીક મેક્સ્યુલર એડીમા વિકસે છે.

ડીએમઈનું વ્યવસ્થાપન કેવી રીતે કરશો ?

નિદાન

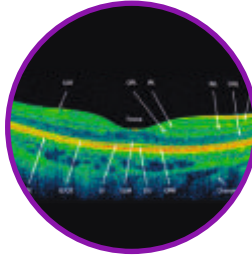
ઓપ્થેલ્મોસ્કોપી : ઓપ્થેલ્મોસ્કોપી રેટિનાના અંધારણની વિસ્તૃત વિગતો વિકસિત સ્વરૂપમાં દર્શાવે છે.

ઓપ્ટિકલ કોહેરન્સ ટોમોગ્રાફી(ઓસીટી): આ એક નિદાન પદ્ધતિ છે જે હાઈ રિઝોલ્યુશન પિક્ચર્સ સાથે રેટિનાની સ્પષ્ટ છબીઓ પૂરી પાડે છે.

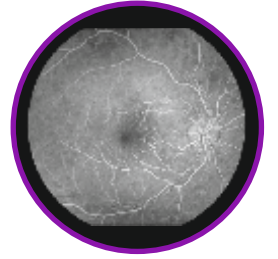
ઈંડસ ફ્લુરોસીન એન્જિયોગ્રાફી (એફએફએ) : આ એક સામાન્ય પ્રક્રિયા છે જે રેટિનાની રક્તવાહિનીઓની સ્થિતિ વિશે વધુ માહિતી પૂરી પાડવા માટે કરવામાં આવે છે. તમારા હાથમાં ડાઈ ઇંજેક્ટ કરવામાં આવે છે, જે બ્લોકેજીસ માટે જેના ફોટોગ્રાફ્સ લેવાના હોય એ તમારી રેટિનાની રક્તવાહિનીઓમાં પહોંચે છે.

ઓપ્થેલ્મોસ્કોપી

ઓપ્ટિકલ કોહેરન્સ
ટોમોગ્રાફી

ઈંડસ ફ્લુરોસીન
એન્જિયોગ્રાફી

સારવાર

એન્ટિ-વીજીઇએફ ઇંજેક્શન થેરપી

ઈન્ટ્રાવિટ્રીઅલ ઇંજેક્શન એ મેક્સ્યુલર એડીમા માટે વર્તમાન માનક સારવાર છે. એન્ટિ-વીજીજીએફ ઇંજેક્શન સારવાર વીજીજીએફની પ્રવૃત્તિને બાધિત કરે છે અને મેક્સ્યુલર એડીમાના વિકાસને ધીમો કરી ત્યારબાદ થતી દષ્ટિની હાનિમાં ઘટાડો કરે છે.

લેસર ફોટોકોએચ્યુલેશન

આ ડીએમઈ માટેની સારવાર પણ છે. જો સમયસર કરવામાં આવે તો, લેસર ફોટોકોએચ્યુલેશન હાલની વિઝ્યુઅલ એક્સ્યુટીવું શ્રેષ્ઠ સંચાલન કરી શકે છે અને આ રીતે દષ્ટિની હાનિ થવાનું જોખમ ઓછું કરે છે પરંતુ દષ્ટિમાં ભાગ્યે જ સુધારો થાય છે.

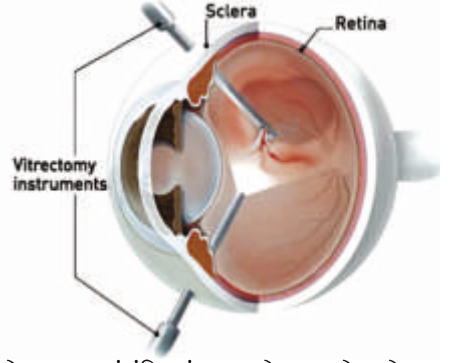
ઈન્દ્રા વિદ્રીઅલ સ્ટેરોઈડ્સ

આઈપી સ્ટેરોઈડ્સનો ઉપયોગ ડીએમઈની સારવારમાં તબીબી ઉપચાર માટે કરવામાં આવે છે. કોર્ટિકોસ્ટેરોઈડ્સ જેવી કે ડેક્સામેથાસોન, ફ્લુઓસિનોલોન એસીટેટ અને ટ્રાઈઆમિનોલોન એસીટોનાઈડનો ઉપયોગ ડીએમઈની સારવાર માટે વધુ કરીને ઈન્દ્રાવિદ્રીઅલ ઈમ્પ્લાન્ટ્સ અથવા ઈન્દ્રાવિદ્રીઅલ ઈંજેક્શન્સ તરીકે કરવામાં આવે છે. કોર્ટિકોસ્ટેરોઈડ્સ સોજાને દબાવી દે છે અને રક્તવાહિનીઓ માંથી પ્રવાહીના ગળતરને ઓછું કરે છે.

વિદ્રેક્ટોમી

વિદ્રેક્ટોમી એ આંખની અંદરથી વિદ્રીઅસ જેલ કાઢવા માટે કરાતું ઓપરેશન છે. પ્રવાહી રહેવા સાથે પ્રક્રિયાઓ ન થઈ શકતી હોવાથી આમ કરવું આવશ્યક રહે છે. આ પ્રક્રિયામાં, વિદ્રીઅસ જેલને સિલિકોન ઑઈલ, સલાઈન સોલ્યુશન, હવા અથવા ગેસ માંથી કોઈએક દ્વારા બદલવામાં આવે છે અને આ દરેક સમયજતા આંખના પોતાના પ્રવાહી દ્વારા બદલી નાખવામાં આવે છે.

કોમ્બિનેશન અપ્રોચ

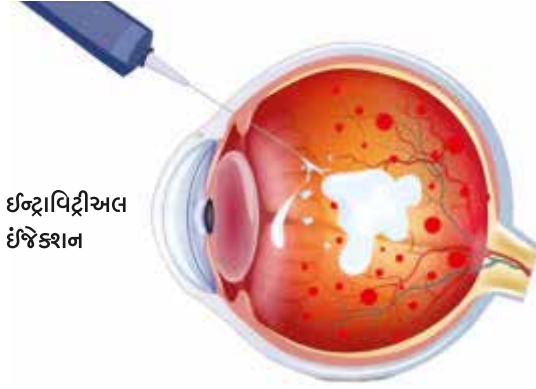
લેસર ટ્રીટમેન્ટની સાથે અંટી-વીઈજીએફ કંપાઉન્ડ્સનું કોમ્બિનેશન નજર સંબંધિત ઇંક્શન અને જીવનધોરણને સુધારવાની ઊંચી તક આપી શકે છે.

રાબેતાની કાળજી

એન્ટિ-વીઈજીએફ ઇંજેક્શન થેરપી

ડાયાબિટીક મેક્યુલર એડીમા માટે આ એક માન્ય દવા છે.

તે કઈરીતે કામ કરે છે?

તે રેટિનાની પાછળ નવી રક્તવાહિનીઓ બનતા રોકે છે અને રેટિનાને ગળતર મુક્ત રાખી શકે છે તથા તેના પછી થતા દષ્ટિના નુકસાનને ઓછું કરે છે.

દવાની અસર મહિનો અથવા વધુ સમય સુધી રહે છે, એટલે તમે મેળવો એ ઇંજેક્શનોની સંખ્યા તમારી સ્થિતિ પર અને તમારા ડૉક્ટરની સલાહ અનુસાર રહેશે.

ફાયદા

એન્ટિ-વીઈજીએફ ઇંજેક્શન દ્વારા સારવારને લીધે અગત્યની દાર્શનિક ગુણવત્તાઓ (રંગ, ચળકાટ અને તીવ્રતા) અને અનેક પ્રવૃત્તિઓ જેમ કે વાંચવું, ટેલીવિઝન જોવું, કાર હંકારવી ઇત્યાદિ કે જે જીવનની ગુણવત્તાને પ્રભાવિત કરે છે તેમાં સુધારો કરી શકે છે.

અરવીકાર: આ મટીરિયલ માત્ર માહિતીના હેતુસર છે. તે ડૉક્ટર અથવા હેલ્થકર પ્રોફેશનલની સલાહ અથવા માર્ગદર્શનનું સ્થાન નથી લેતી. અમે સચોટ અને સમથોચિત હોય એવી માહિતી પૂરી પાડવા બનતા બધાં જ પ્રયાસો કરીએ છીએ પરંતુ આ માટે કોઈ જ ગરંટી આપતા નથી. તમારા માત્ર તમારા ઓપ્થેલ્મોલોજિસ્ટ અથવા હેલ્થકર પ્રોફેશનલની જ સલાહ લેવી જોઈએ અને તેનું પાલન કરવું જોઈએ.

INTAS

INTAS PHARMACEUTICALS LIMITED

Near Sola Bridge, S.G. Highway, Thaltej,
Ahmedabad – 380054, Gujarat, INDIA.
Website : www.intaspharma.com

RAZUMAB™
Ranibizumab 0.5 mg Injection